

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3518203988
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3518203988.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa Z. N., nar. dňa XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov: matky Ing. A. F., nar. dňa XX.XX.XXXX, bytom Y. N. nad G., K. R. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Vladimírou Hrebíkovou, advokátkou, so sídlom Malacky, Duklianskych hrdinov 2946/6 a otca Mgr. N. N., nar. dňa XX.XX.XXXX, bytom L., W. XXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Martin Bartko - JUDr. Silvia Bartková, so sídlom Trenčín, Piaristická 6667, o návrhu matky na zvýšenie výživného otca na maloleté dieťa, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/76/2018-227 zo dňa 05. apríla 2019 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í nasledovne :

I. Otcovi s a s účinnosťou od 10.12.2018 z v y š u j e vyživovacia povinnosť k maloletej Z. zo sumy 200,- eur mesačne na sumu 230,- eur mesačne, ktorú j e o t e c p o v i n n ý platiť vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky maloletej Z..

II. Nedoplatok otca na zameškanom zvýšenom výživnom za obdobie od 10.12.2018 do 30.11.2019 v celkovej sume 351,29 eur j e o t e c p o v i n n ý zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky maloletej Z..

III. Týmto s a m e n í rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/226/2013-32 zo dňa 17.04.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17CoP/66/2014-71 zo dňa 17.09.2014 v časti určeného výživného otca na maloletú Z..

IV. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že otcovi sa s účinnosťou od 10.12.2018 zvyšuje vyživovacia povinnosť k maloletej Z. zo sumy 200,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne, ktorú je povinný platiť vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky maloletej /výrok I./, nedoplatok otca na zameškanom zvýšenom výživnom za obdobie od 10.12.2018 do 05.04.2019 v celkovej sume 185,48 eur je otec povinný zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku /výrok II./, otec je povinný prispievať maloletej Z. na tvorbu úspor mesačne sumou 50,- eur na samostatný účet vytvorený matkou maloletej na meno maloletej, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci počnúc dňom 10.12.2018 /výrok III./, nedoplatok na úsporách maloletej v celkovej sume 185,48 eur je otec povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti rozsudku /výrok IV./, matka je povinná otcovi maloletej v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku oznámiť číslo účtu a peňažný ústav maloletej, na ktorý budú

poukazované úspory pre maloletú /výrok V./, čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/226/2013-32 zo dňa 17.04.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17CoP/66/2014-71 zo dňa 17.09.2014 v časti určeného výživného /výrok VI./ a žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania /výrok VII./.

2. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že matka maloletej Z. sa podaným návrhom domáhala, aby súd zvýšil výživné otca na maloletú zo sumy 200,- eur mesačne na sumu 300,- eur mesačne. Uviedla, že od doby poslednej úpravy výživného uplynuli 4 roky. Na strane maloletej došlo k zmene pomerov týkajúcich sa najmä, avšak nie výlučne jej fyziognomického vývoja, zdravotného stavu, vzdelávacieho procesu, s čím všetkým sú spojené aj zvýšené náklady na uspokojovanie jej potrieb. Od septembra 2018 navštevuje maloletá 1. ročník základnej školy, s čím sú spojené vyššie výdavky. Otec nad rámec bežného výživného matke nijakým spôsobom vecne ani finančne na maloletú neprispieva. Súd vykonal vo veci dokazovanie, z ktorého zistil, že rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 17.04.2014 č.k. 9P/226/2013-32 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17CoP/66/2014-71 zo dňa 17.09.2014 bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a výživné otca bolo určené v sume 200,- eur mesačne. Zároveň bol určený nedoplatok na výživnom a bol upravený styk otca s maloletou tak, že je s ňou oprávnený sa stretávať každý párnny utorok od 15,00 hod. do 19,00 hod., každý párnny štvrtok od 15,00 hod. do 19,00 hod., každú nepárnu stredu od 15,00 hod. do 19,00 hod., každú nepárnu sobotu od 09,00 hod. do 19,00 hod., každú nepárnu nedeľu od 09,00 hod. do 19,00 hod. Od tejto doby k zmene výšky výživného nedošlo. Matka maloletej bola v čase poslednej úpravy výživného poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 203,20 eur a poberala tiež rodinné prídavky. Mala príjem z prenájmu bytu vo výške 180,- eur po odpočítaní všetkých nákladov. V súčasnosti dosahuje matka maloletej príjem vo výške 624,98 eur mesačne z hlavného pracovného pomeru. Pracuje tiež na dohodu, kde dosiahla v období od mája 2018 do februára 2019 príjem vo výške 149,58 eur mesačne. Žije s dcérou v nájomnom byte, nevlastní väčší majetok, podľa vlastného vyjadrenia využíva osobný automobil svojho otca. Byt, ktorý pôvodne vlastnila a prenajímala, predala v roku 2014 za sumu 40.000,-Eur, vlastné bývanie si z týchto prostriedkov nezabezpečila. Nemá a ani nemala inú vyživovaciu povinnosť. Otec dieťaťa dosahoval v čase poslednej úpravy výživného príjem vo výške 976,18 eur. Splácal hypotekárny úver vo výške 359,- eur mesačne. V súčasnosti dosahuje príjem vo výške 1.242,16 eur. V minulosti vlastnil a stále i vlastní rodinný dom, úvery v súčasnosti spláca vo výške 456,- eur mesačne, zostávajúca výška úveru je 78.000,- eur. Žije vo svojom rodinnom dome s priateľkou a jej dcérou, priateľka nemá príjem, podľa vlastného vyjadrenia preto financuje domácnosť otec sám, uviedol, že jeho výdavky na priateľku sú mesačne asi 100,- eur a na jej dieťa asi 50,- až 100,- eur. Nevlastní motorové vozidlo a ani motocykel, využíva motorové vozidlo svojho otca. Uviedol, že absolvoval výlet v aquaparku, čo platila matka jeho partnerky, rovnako s partnerkou bol na dovolenke na Zanzibare, čo dostali ako vianočný darček od jeho rodičov. Nemal a ani nemá inú vyživovaciu povinnosť.

3. Uvedené skutočnosti súd prvej inštancie posúdil podľa § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 6, § 65 ods. 1 a 2, § 75 ods. 1 a 2 a § 78 ods. 1 až 3 Zákona o rodine. Uviedol, že je zrejme, že predovšetkým na strane maloletej Z. došlo k výraznej zmene pomerov, ktorá je spôsobená nielen tým, že od poslednej úpravy výživného uplynuli štyri roky a teda všetky bežné výdavky maloletej vzrástli, ale predovšetkým tým, že maloletá začala od septembra 2018 navštevovať základnú školu. Vznikli tým výdavky, ktoré dieťa v predchádzajúcom období nemalo a ktoré priamo s návštevou školy súvisia. Ide predovšetkým o nákup školských potrieb, výdavky na výlety v škole. Otec síce uvádzal, že prispel matke na nákup školských pomôcok na začiatku školy sumou 30,-eur, matka to však poprela a otec k svojmu tvrdeniu žiadny dôkaz nepredložil. Súd preto musel vychádzať z tej skutočnosti, že sa na výžive dcéry nad rámec určeného výživného v súvislosti s nástupom do školy žiadnym spôsobom nepodieľal. Pokiaľ poukazoval na skutočnosť, že má vysoké výdavky na dcéru v súvislosti s návštevami u neho, je potrebné uviesť, že výživné v čase jeho pôvodného určenia bolo určené už i s poukazom na to, koľko času bude otec s dcérou tráviť a že mu budú vznikať nepochybne náklady v súvislosti s návštevami dcéry u neho. Pokiaľ ide o tvrdenia otca, že z mesiaca trávi s dieťaťom 10 dní on, rovnako táto skutočnosť nie celkom zodpovedá realite. Ak si totiž v pracovných dňoch (čo je 6 z uvedených 10 dní) dieťa berie poobede, všetky náklady na stravovanie dieťaťa do odchodu dieťaťa do domácnosti otca znáša matka (raňajky, obedy), otec hradí náklady na olovrant a večeru. Rovnako počas víkendov (4 dni z uvedených 10 dní) matka hradí náklady na raňajky dieťaťa a iba ostatné náklady hradí otec. Ako však súd už uviedol, všetky tieto skutočnosti boli zohľadnené pri určení pôvodnej výšky výživného. Pokiaľ matka poukázala na skutočnosť, že dieťa má alergiu na laktózu, nebolo preukázané, akým spôsobom sa následne menia náklady na výživu dieťaťa, nepochybne však je, že si to zo strany matky i otca vyžaduje zodpovednejší prístup k stravovaniu

dieťaťa. Avšak už i v čase pôvodnej úpravy výživného sa dieťa liečilo pre bolesti brucha, poruchy vyprázdňovania, čo si rovnako vyžadovalo zodpovedný prístup rodičov vo vzťahu k stravovaniu dieťaťa. Pokiaľ matka dieťaťu kupuje doplnky výživy, nejde o náklady, ktoré by boli premrštené (vitamín C, rybí tuk, Magne B6). Dieťa iné vyššie výdavky nemá, zatiaľ nenavštevuje žiadne záujmové krúžky. Pokiaľ matka uvádzala, že v budúcom školskom roku zrejme krúžky navštevovať bude, toto v súčasnosti nemôže byť rozhodujúcim pre určenie výživného. Súd teda u maloletej zohľadnil najmä tú skutočnosť, že maloletá začala navštevovať základnú školu, s čím sú spojené vyššie výdavky, a tiež nárast nákladov v súvislosti s vekom (iné náklady na oblečenie, stravovanie, hygienu). Ako vidno z vykonaného dokazovania, na strane maloletej sa náklady zvýšili s vekom a nástupom do školy. U matky došlo k zvýšeniu príjmu zo sumy 203,- eur na sumu 624,- eur + 149,- eur (spolu 773,- eur). U otca došlo k zvýšeniu príjmu zo sumy 976,18 eur na sumu 1.242,16 eur. Je tak nepochybné, že zvýšenie výživného je opodstatnené, nakoľko sú obaja rodičia schopní vo vyššej miere zo svojich príjmov uspokojovať potreby dieťaťa a dieťa má právo na to, aby malo životnú úroveň svojich rodičov. Otec dieťaťa vyživuje podľa vlastného vyjadrenia ďalšie dve osoby (podľa vlastného vyjadrenia minimálne sumou 150,- eur mesačne), teda je zrejme, že môže vo vyššej výške prispievať aj na potreby svojho dieťaťa. Súd preto výživné platené k rukám matky zvýšil o sumu 50,- eur, z ktorej je možné pokrývať všetky zvýšené výdavky dieťaťa v súvislosti s nástupom do školy a vyšším vekom, a zároveň uložil otcovi dieťaťa aj povinnosť prispievať dieťaťu na tvorbu úspor, nakoľko má k tomu vytvorené všetky podmienky. Ak zohľadníme, že otec dieťaťa zaplatí na výživnom sumu 300,- eur, stále mu zostáva pre uspokojovanie vlastných potrieb suma 942,-Eur, ktorá je nepochybne nadštandardná, a to i v prípade, že zohľadníme splácanie úveru vo výške uvádzanej otcom dieťaťa. Matka dieťaťa je schopná rovnako vo vyššej výške uspokojovať potreby dieťaťa, znížila si príjem o nájom tým, že predala nehnuteľnosť, avšak ekvivalentom je získaná kúpna cena. Tieto prostriedky môže matka použiť aj na krytie výdavkov dieťaťa. Tvorba úspor u dieťaťa je v danom prípade opodstatnená, pri takto tvorených úsporách bude mať dieťa vytvorený aspoň základ pre štart do života v období plnoletosti. Súd výživné zvýšil odo dňa podania návrhu, t.j. od 10.12.2018, nakoľko je zrejme, že už i v tomto období mala maloletá zvýšené výdavky a otec dieťaťa bol schopný podieľať sa na jeho výžive vyššou sumou ako bolo pôvodne určené. Nedoplatok na výživnom platenom k rukám matky potom predstavuje sumu 185,48 eur (za 22 dní decembra 2018 ide o sumu 35,48 eur a za mesiace január až marec 2019 vždy po 50,- eur). Rovnaký nedoplatok vznikol aj na úsporách dieťaťa. Vzhľadom k celkovej dlžnej sume je možné, aby otec tieto nedoplatky zaplatil naraz v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok /ďalej len CMP/.

4. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec maloletej Z.. Podľa neho je rozhodnutie súdu prvej inštancie nesprávne, založené na nesprávnom právnom posúdení veci. A okrem toho súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutkový stav veci. Výživné na maloleté dieťa možno zvýšiť v tom prípade, ak došlo k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu vyživovacej povinnosti. Zmena pomerov sa musí týkať tých skutočností, na ktorých bolo založené predchádzajúce rozhodnutie o rozsahu vyživovacej povinnosti. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Otec nespochybňuje, že u maloletej Z. došlo k zmene pomerov tým, že nastúpila na povinnú školskú dochádzku. Otec však považuje za úplne neadekvátne zvýšenie výživného na maloletú Z. o 50 %, teda z doterajšej sumy 200,- eur na súdom prvej inštancie stanovených 300,- eur mesačne / z toho 50,- eur predstavujú úspory/. Má za to, že súd musí dôsledne porovnať pomery rodičov, ktoré tu boli v čase posledného rozhodnutia o výživnom so súčasnými pomermi. Príjem matky maloletej v čase posledného určenia vyživovacej povinnosti otca spolu predstavoval sumu 383,20 eur mesačne a v súčasnosti dosahuje príjem vo výške 773,- eur mesačne. U matky tak došlo k zvýšeniu príjmu o sumu 389,80 eur mesačne. Otec maloletej mal v čase posledného rozhodovania súdu o výživnom na maloletú Z. príjem 976,18 eur mesačne a v súčasnosti má príjem 1.242,16 eur mesačne. Jeho príjem tak vzrástol o sumu 265,98 eur. Z uvedeného je zrejme, že od ostatného rozhodovania o výživnom vzrástol príjem matky nepomerne viac ako príjem otca. V súčasnosti je tiež rozsah osobnej starostlivosti matky o maloletú neporovnateľný so starostlivosťou v čase ostatného rozhodovania, kedy bola matka s maloletou na rodičovskej dovolenke. Maloletá je v súčasnosti celý deň v škole, školskej družine a 10 dní v mesiaci je s otcom. Matka maloletej je tak riadne zamestnaná, dokonca na hlavný i vedľajší pomer, a preto sa môže vo väčšej miere podieľať na výdavkoch na maloletú Z. ako v čase, keď bola s maloletou na rodičovskej dovolenke. Podľa otca maloletej matka v konaní nepreukázala svoje tvrdenia, že maloletá má alergiu na laktózu. Okrem toho z predložených lekárskejších správ vyplýva, že maloletá nemá alergiu na laktózu ale len dočasnú intoleranciu na laktózu, pričom je sledovaná v gastroenterologickej ambulancii, ktorú navštevuje raz ročne. Doplnky výživy, ktoré matka uviedla, vitamín C, rybí tuk a Magne B6, sú

úplne bežnými preventívnymi doplnkami výživy takmer u každého dieťaťa, nie u dieťaťa, ktoré by malo mať, podľa tvrdenia matky, zhoršený zdravotný stav. Otec maloletej ďalej poukázal na to, že sa súd prvej inštancie nezaoberal matkou predloženými dokladmi o výdavkoch na maloletú, hoci je otec maloletej presvedčený, že tieto výdavky sa netýkajú maloletej Z. a toto aj súdu namietal. Matkou predložené doklady nezodpovedajú jej tvrdeniam o zdravotných problémoch maloletej, keď ide o nákupy množstva mliečnych výrobkov, pražených solených arašidov, pistácií, čipsov, proteínových tyčínok, sladených nápojov a podobne. V matkou predložených dokladoch sa vyskytujú aj položky ako jedlo pre mačky, toaletná voda, líčidlá, alkohol a podobne. Okrem toho matka pred súdom priznala, že dieťa nenavštevuje žiadne záujmové krúžky, o týchto výhodovo uvažuje. Otec maloletej poukázal aj na to, že má zvýšené výdavky spojené so stykom s maloletou. Na toto pri predchádzajúcom rozhodovaní o výživnom na maloletú prihlíadané nebolo. Matka sa spolu s maloletou odsťahovala z Trenčína do Nového Mesta nad Váhom. Otec teda pri styku musí vynakladať prostriedky na dopravu, ktoré predtým vynakladať nemusel. Okrem toho matka maloletú na styk riadne nepripraví, nedá jej potrebné veci a otec musí maloletej kupovať aj najzákladnejšie oblečenie. Nakoniec dal otec do pozornosti odvolaciemu súdu skutočnosť, že matka maloletej predala pred 5 rokmi svoj byt v Trenčíne za 40.000,- eur a ak matka riadne spravuje svoj majetok, ako riadny hospodár určite dokázala tieto finančné prostriedky zhodnotiť. Z vyššie uvedených dôvodov otec navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že výživné otca na maloletú zvýši z doterajších 200,- eur mesačne na 220,- eur mesačne.

5. K odvolaniu otca maloletej sa vyjadrila matka maloletej Z.. Uviedla, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považuje po vecnej i formálno-právnej stránke za správny, vychádzajúci z náležite zisteného a ustáleného skutočného stavu veci, ako aj zo správnej interpretácie konkrétnych procesných a/alebo hmotnoprávných ustanovení zákona, ktoré boli súdom aplikované nie len v súlade so zákonom, ale aj v súlade s procesnou ochranou práv všetkých účastníkov konania, v nadväznosti na rovnocennosť ich postavenia v Civilnom mimosporovom konaní. Matka naďalej v plnom rozsahu trvá na všetkých skutočnostiach a tvrdeniach uvedených v návrhu na začatie konania vo veci samej, ako aj na tých, ktoré boli prezentované v priebehu pojednávania. Výška výživného tak, ako ju ustálil súd prvej inštancie je adekvátne nie len reálnym schopnostiam a možnostiam otca, ale aj neustále zvyšujúcim sa nákladom na odôvodnené potreby maloletej, ktoré budú - celkom logicky a pochopiteľne - v relatívne krátkych časových intervaloch len narastať. Pokiaľ „má otec na to“, aby pravidelne chodil na luxusné dovolenky, vlastnil osobné motorové vozidlo a motorku nadštandardnej značky a zveľaďoval (či prerábal) rodinný dom, ktorý je v jeho výlučnom vlastníctve „má aj na to“, aby tomu adekvátne životnú úroveň u matky, mala jeho dcéra. Matka poukázala na to, že nástup maloletého dieťaťa z materskej do základnej školy je dosť „radikálna“ zmena (aj) materiálnej situácie na jeho strane, ktorá si nevyhnutne žiada zvýšené náklady na jeho odôvodnené potreby, a teda aj tomu primerané zvýšenie výživného. Je poľutovania hodné, že práve otec - ako muž, poukazuje na aktuálne zvýšenie príjmu matky „až“ o sumu 389,80 eur mesačne, keď si táto musela okrem „bežnej práce“ zabezpečiť aj prácu upratovačky, aby obe s maloletou dokázali ako - tak „slušne vyžiť“. Pre porovnanie životnej úrovne oboch rodičov matka uviedla, že ak by otec platil na maloletú bežné výživné v sume 250,- eur mesačne, mala by matka spolu s maloletou (pri jej súčasnom príjme cca 773,- eur mesačne) na uspokojovanie ich osobných potrieb sumu 1.023,- eur mesačne (okrem prídavku na dieťa), z čoho delením na polovicu pripadá na každú z nich suma 511,50 eur mesačne. Naproti tomu samotnému otcovi pri príjme 1.242,16 eur mesačne a zaplatení bežného výživného 250,- eur (ako aj jeho sporiacej zložky 50,- eur mesačne), zostane na uspokojovanie všetkých jeho potrieb suma 942,16 eur mesačne, čo je o 430,66 eur viac ako má matka. V takomto prípade možno hovoriť o značnej nerovnováhe životnej ekonomickej úrovne rodičov. Pokiaľ otec poukazuje na to, že matkin príjem vzrástol opomenul fakt, že rovnako vzrástli aj odôvodnené náklady na bývanie jej aj maloletej v prenajatom byte, kam sa odsťahovala z 3-izbového bytu, ktorý obývala spoločne so svojimi rodičmi. Podľa matky tiež nie je možné, aby sa súd dopodrobna zaoberal jednotlivými nákladovými položkami, ktoré matka preukazovala pokladničnými dokladmi. Nie je de facto možné, aby sa detailne dali vyčísliť náklady na zakupovanie napr. potravín, drogérie, oblečenia či obuvi pre jednotlivca, nakoľko sa jedná o položky pohyblivé a nie presne preukázateľné, keďže na žiadnom „bločku“ z obchodu nie je uvedené konkrétne meno osoby, pre ktorú sa ten - ktorý nákup urobil. Na druhej strane je však celkom pochopiteľné, že každé maloleté dieťa „musí niečo jesť, musí sa niečím umývať a do niečoho obliekať“, pričom vyčísliť presné sumy na všetky jeho náklady je priam nemožné. Matka maloletej tiež predkladá spolu s vyjadrením k odvolaniu otca sms komunikáciu rodičov, z ktorej nevyplýva, že by boli pravdivé tvrdenia otca o tom, ako maloletej zabezpečuje všetko oblečenie u neho, nakoľko matke písal, že „má dať maloletej veci na sánkovačku“. Čo sa týka zdravotného stavu maloletej treba uviesť, že naďalej trpí dočasnou intoleranciou na laktózu, ktorá bola potvrdená na gastroenterológii. Aj pri

poslednej kontrole odborná lekárka naďalej odporučila bezlaktózovú diétu. Je pravdou, že maloletá sa síce stravuje v školskej jedálni, avšak vie, že nesmie jesť nič, kde sú mliečne výrobky a mlieko, o čom má vedomosť aj jej triedna učiteľka či vychovávateľky, ktoré na stravovanie maloletej dohliadajú. Matka zároveň každý týždeň sleduje jedálňiček v školskej družine, a podľa toho maloletej pripravuje desiatu do školy. Tatárska omáčka, šaláty, smotany, pistácie, nanuky, alkohol, jedlo pre mačky, atď., ktoré vyplývajú z pokladničných bločkov neboli určené pre maloletú a neboli započítané do jej nákladov. Na druhej strane na pokladničných dokladoch nie sú uvedené niektoré potraviny ako napr. hydinové mäso, hovädzie mäso, vajcia, niektoré druhy zeleniny, takisto zavárané ovocie, kečupy, rajčinový pretlak, mrazené ovocie, zelenina, ktoré sú z domácej produkcie a nie sú zadarmo. Otec tvrdí, že sa mu zvýšili výdavky, keď sa matka presťahovala z Trenčína do Nového Mesta nad Váhom. Pred posledným určením vyživovacej povinnosti matka už bývala s maloletou v Novom Meste nad Váhom. Otec počas stretávania maloletú vozí z Nového Mesta nad Váhom do Trenčína a naspäť, čo absolútne nie je nutné, takže náklady si zvyšuje otec z vlastnej vôle. Matka riadne pripravuje maloletú na styk s otcom. Dieťa je čisté a oblečené podľa počasia. Nakoľko si otec maloletú vyzdvihuje zo školy, má oblečenie potrebné na čas 4 hodiny, ktoré trávi u otca. (6x do mesiaca). 2x do mesiaca ide maloletá k otcovi na 1 noc. Matka chystala maloletej tielko, nohavičky (na každý deň jedny), tričko s krátkym rukávom alebo dlhým rukávom, legíny, ponožky, sveter alebo mikinu (oblečenie podľa počasia). Sezónne oblečenie (snehule, zimná kombinéza atď...) matka maloletej vždy zabalí, ak otec o to požiada, takže nevynakladá finančné prostriedky na jej oblečenie navyše. Matka venuje všetok voľný čas maloletej. Výživné, ktoré otec posielal využíva len v prospech maloletej a nevyužíva a ani nebude využívať vo svoj prospech. Matka z týchto všetkých dôvodov navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

6. K vyjadreniu matky na svoje odvolanie sa vyjadril otec maloletej Z.. Poukázal na to, že skutočnosti uvádzané matkou v jej vyjadrení nie sú pravdivé a v konaní už vôbec neboli preukázané, práve naopak, bol preukázaný opak. Otec pravidelne nechodí na luxusné dovolenky, osobné motorové vozidlo nevlasťní, do práce chodí pešo, dokonca to osobné motorové vozidlo, na ktoré poukazovala matka, patrí jeho otcovi, čo bolo v konaní riadne preukázané. Otec nevlasťní motorku nadštandardnej značky, a preto takáto skutočnosť nemohla byť v konaní ani preukázaná. Pokiaľ ide o údajné zveľaďovanie rodinného domu otca, na ktorý otec musel čerpať hypotekárny úver, aby vyplatil svoju sestru z tohto rodičovského domu, tak otec svojpomocne s využitím odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody, ktorí majú hodinovú mzdu 1,50 eur, vybudoval iba bazén pri svojom rodinnom dome. Tieto skutočnosti som otec výslovne na súde prvej inštancie preukázal. Pokiaľ matka poukazuje na svoju zle platenú „bežnú prácu“, kedy si musela zabezpečiť údajne aj prácu upratovačky, tak otec k tomuto tvrdeniu matky uvádza, že matka maloletej má rovnako, ako ja otec, dosiahnuté vysokoškolské vzdelanie, a preto v Trenčianskom regióne, kde je aktuálne rekordne nízka miera nezamestnanosti pod 3%, je v jej schopnostiach a možnostiach si zabezpečiť lepšie platenú kvalifikovanú prácu, aby nemusela vykonávať prácu upratovačky. K prepočtu matky ohľadom matkinho zárobku a jeho zárobku a uvedenia disponibilnej čiastky otca po zaplatení výživného na maloletú otec uviedol, že on nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť voči matke maloletej, ale iba voči svojej dcére Z., a preto nevidím žiadny dôvod na to, aby zvyšoval životnú úroveň matky maloletej. Matka maloletej tiež tvrdí, že otec opomenul fakt, že jej údajne vzrástli náklady na bývanie v prenajatom byte, avšak matka už účelovo súdu neuvádza, že vlastnila byt priamo v Trenčíne, ktorý v roku 2014 predala a finančné prostriedky z predaja tohto bytu vo výške 40.000,- eur nebola schopná za dobu viac ako 5 rokov žiadnym spôsobom zhodnotiť. Matka maloletej ďalej uviedla, že nie je možné z jej strany vyčísliť presnú sumu nákladov na maloletú Z.. Otec je toho názoru, že presné vyčíslenie nákladov na maloleté dieťa je základným predpokladom na správne určenie vyživovacej povinnosti zo strany súdu. Keď matka nie je schopná vyčísliť náklady na svoje maloleté dieťa, otec si nevie predstaviť, akým spôsobom by mal potom súd určiť vyživovaciu povinnosť otcovi. Čo sa týka dokladovo výdavkoch na maloletú, ktoré matka predložila, nie je možné z nich zistiť, ktoré sa skutočne týkajú len maloletej Z.. Pokiaľ matka poukazuje na položky bezlaktózové mlieko, bezlaktózová smotana a bezlaktózové maslo, prípadne ovocie a zelenina, tak aj odvolací súd nahliadnutím do týchto dokladov môže zistiť, že takýchto položiek je v dokladoch predložených matkou skutočne len minimum. O tom, že matka zakupuje mäso, vajcia, zeleninu, kečupy a pod. z domácej produkcie, matka na súde I. inštancie nič neuviedla a otec tento argument matky použitý v rámci odvolacieho konania považujem len za účelové tvrdenie matky, ničím nepodložené a nepreukázané. K zvýšeným výdavkom otca na maloletú spojených s dopravou za maloletou matka uviedla, že nie je nutné, aby som si maloletú vozil z Nového Mesta nad Váhom do Trenčína a späť. Takéto tvrdenie matky vzhľadom na rozsah styku, kedy mám otec maloletú cez týždeň, párnny utorok, párnny štvrtok a nepárnny stredú vždy 4 hodiny a každý nepárnny víkend od soboty do nedele považujem otec za úplne absurdné až cynické. Z tvrdenia matky a jej postoja je

úplne zrejmé, že tejto vôbec nejde o dobro a záujem maloletej Z., keď dokáže uviesť tento argument, na základe ktorého by mal otec v týždni tráviť 4 hodiny s dcérou asi niekde v cukrárni, keďže otec nevlastní žiadnu nehnuteľnosť v Novom Meste nad Váhom, a kde by mal otec tráviť víkend s maloletou, to už vôbec matka neuvádza. Otec nemôže súhlasiť ani s tvrdením matky o tom, že venuje všetok svoj voľný čas maloletej dcére. Otec je naopak často svedkom toho, ako mu maloletá Z. rozpráva, že je stále odložená u starých rodičov zo strany matky. Otec je ten, ktorý naučil maloletú Z. napr. plávať, korčuľovať sa, bicyklovať sa a podobne, pretože na základe jeho skúseností sa matka maloletej dostatočne nevenuje.

7. K tomuto vyjadreniu otca sa vyjadřila matka maloletej Z.. Uviedla, že trvá na všetkých doposiaľ prezentovaných skutočnostiach a tvrdeniach. Neverí tomu, že dovolenky, osobný automobil, motorku a ostatný spoločenský život platí otcovi údajne tretia osoba, a ak áno je otázne, prečo ju nenavrhol k týmto tvrdeniam vypočuť na súde. Práca v štátnej správe jej z časového hľadiska umožňuje vychystať dcéru do školy, po vyučovaní ju vyzdvihnúť, urobiť si s ňou domáce úlohy a vyplniť voľný čas. Svoje zamestnanie musí prispôbovať potrebám dcéry, nakoľko je matka samoživiteľka. Práca v managemente, obchodných spoločnostiach alebo iná obdobná práca je nezlučiteľná s jej časovým harmonogramom, a je preto nemožné, aby menila zamestnávateľa. Skutočnosť, že chodí vypomáhať pri upratovaní kancelárskych priestorov ju ako osobu s VŠ vzdelaním neteší, ale nemá inú možnosť, pretože sa snaží zabezpečiť maloletej Z. ako taký štandard. Finančné prostriedky z predaja bytu matka vložila na termínovaný účet, na ktorom je doba viazanosti s nemožnosťou výberu. Otec uvádza, že do práce chodí pešo, čo predstavuje vzdialenosť z jeho trvalého pobytu cca 3km (30 min pešo). Ako potom stíha vyzdvihnúť maloletú zo školy, keď pracuje do 14.00 hod. a dcéru vyzdvihuje už o 14.30 v Novom Meste nad Váhom? Otec uvádza, že auto nevlastní, požičiava si ho od otca, ktorý je na invalidnom dôchodku cca 10 rokov. Auto ale dennodenne využíva, takže musí financovať pohonné hmoty, čo nie je lacná záležitosť. Čo sa týka odovzdávania oblečenia, ako matka oblečenie odovzdávala, ale nakoľko sa otec neustále sťažoval, že sú to staré handry, oblečenie mu už nedáva. Musí ale podotknúť, že otec ani oblečenie nežiada. Maloletej venuje matka dostatok času, aby sa vyvíjala zdravo fyzicky aj psychicky. Otca pred maloletou neponižuje, snaží sa, aby mala s otcom dobrý a primeraný vzťah, len otec neustále na ňu ako na matku útočí, podáva nezmyselné návrhy na súd, volá hliadky polície, lebo odmieta rešpektovať rozhodnutie súdu. Matka trvá na tom, že nikdy nie je možné s úplnou presnosťou vyčísliť (a preukázať) náklady na žiadneho jedinca, nakoľko nie je „fyzicky“ možné spočítať či zaznamenať, koľko dieťa napr. zje, eventuálne za akú sumu sa mu každým mesiacom zakúpilo oblečenie, hygienické potreby, a niektoré iné veci.

8. Kolízny opatrovník maloletej Z. sa k odvolaniu jej otca nevyjadřil.

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/ a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť a to z týchto dôvodov:

10. Zákon o rodine v ustanoveniach § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k ich schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania zárobku alebo majetkového prospechu, prípadne či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká.

11. Ustanovenie § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine v spojení s § 121 CMP umožňuje zmeniť výšku výživného pokiaľ nastane zmena pomerov. Výživné sa určuje vždy podľa stavu, ktorý je daný v čase rozhodovania súdu o nároku detí. Plynutím času môže nastať zmena pomerov súvisiaca so samotným dieťaťom /napríklad dôsledkom rastu veku alebo nástupom na školskú dochádzku sa zvýšia náklady na uspokojovanie nevyhnutných potrieb dieťaťa/ a môže nastať aj zmena pomerov na strane rodičov /ktorá spravidla súvisí s ich zárobkovými, osobnými a majetkovými pomermi, ktoré sú rozhodujúce pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti/. Výživné však možno zmeniť len v prípade výraznej zmeny rozhodujúcich okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia určujúceho rozsah vyživovacej povinnosti. V prípade, keď súd má rozhodovať o návrhu na zvýšenie výživného podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení musí porovnávať pomery na strane osoby oprávnenej a povinnej,

ktoré existovali v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré sú dané v období, na ktoré sa zvýšenie výživného má vzťahovať.

12. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že vyživovacia povinnosť k otca k maloletej Z. bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/226/2013-32 zo dňa 17.04.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17CoP/66/2014-71 zo dňa 17.09.2014, ktorými bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a výživné otca bolo určené v sume 200,- eur mesačne a bol upravený styk otca s maloletou tak, že je s ňou oprávnený sa stretávať každý párný utorok od 15,00 hod. do 19,00 hod., každý párný štvrtok od 15,00 hod. do 19,00 hod., každú nepárnu stredu od 15,00 hod. do 19,00 hod., každú nepárnu sobotu od 09,00 hod. do 19,00 hod., každú nepárnu nedeľu od 09,00 hod. do 19,00 hod.. Styk otca s maloletou bol potom zmenený rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 5P/59/2015-235 zo dňa 30. januára 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/38/2017-293 zo dňa 07. decembra 2017 na každú nepárnu stredu, každý párný utorok a každý párný štvrtok v čase od 14:30 hod. do 18:30 hod., každý nepárny týždeň v čase od soboty od 09:00 hod. do nedele do 18:30 hod. a počas letných prázdnin prvý týždeň v júli a prvý týždeň v auguste v čase od štvrtka od 09:00 hod. do nedele do 18.30 hod..

13. V čase rozhodovania o výživnom otca na maloletú Z. rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/226/2013-32 zo dňa 17.04.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17CoP/66/2014-71 zo dňa 17.09.2014 bola matka maloletej poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 203,20 eur a poberala tiež rodinné prídavky. Mala príjem z prenájmu bytu vo výške 180,- eur po odpočítaní všetkých nákladov. V súčasnosti dosahuje matka maloletej príjem vo výške 624,98 eur mesačne z hlavného pracovného pomeru. Pracuje tiež na dohodu, kde dosiahla v období od mája 2018 do februára 2019 príjem vo výške 149,58 eur mesačne. Žije s dcérou v nájomnom byte, nevlastní väčší majetok, podľa vlastného vyjadrenia využíva osobný automobil svojho otca. Byt, ktorý pôvodne vlastnila a prenajímala, predala v roku 2014 za sumu 40.000,-Eur, vlastné bývanie si z týchto prostriedkov nezabezpečila. Nemá a ani nemala inú vyživovaciu povinnosť. Otec dieťaťa dosahoval v čase uvedeného rozhodovania príjem vo výške 976,18 eur. Splácal hypotekárny úver vo výške 359,- eur mesačne. V súčasnosti dosahuje príjem vo výške 1.242,16 eur. V minulosti vlastnil a stále i vlastní rodinný dom, úvery v súčasnosti spláca vo výške 456,- eur mesačne, zostávajúca výška úveru je 78.000,- eur. Žije vo svojom rodinnom dome s priateľkou a jej dcérou, priateľka nemá príjem, podľa vlastného Nevlastní motorové vozidlo a ani motocykel, využíva motorové vozidlo svojho otca. Nemal a ani nemá inú vyživovaciu povinnosť. Oproti predchádzajúcemu stavu, kedy bolo rozhodované o vyživovacej povinnosti otca je v súčasnosti maloletá Z. o 5 rokov staršia a začala od septembra 2018 navštevovať základnú školu, čím začali matke vznikať výdavky, ktoré dieťa v predchádzajúcom období nemalo a ktoré priamo s návštevou školy súvisia /napríklad nákup školských potrieb, výdavky na výlety v škole a podobne/. V konaní nebolo preukázané tvrdenie matky, že maloletá Z. má alergiu na laktózu, nepochybné však je, že maloletá má na laktózu určitú intoleranciu, ktorá si vyžaduje úpravu jej stravy. Už i v čase pôvodnej úpravy výživného otca na maloletú Z. sa však maloletá liečila pre bolesti brucha, poruchy vyprázdňovania, čo si rovnako vyžadovalo zodpovedný prístup rodičov vo vzťahu k stravovaniu dieťaťa a preto nemožno mať za preukázané, že by sa výdavky na stravovanie maloletej oproti predchádzajúcemu stavu výrazným spôsobom zvýšili. Maloletá Z. iné vyššie výdavky nemá, zatiaľ nenavštevuje žiadne záujmové krúžky.

14. Z vyššie uvedeného je zrejmé, tak ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie, že od ostatnej úpravy výživného otca na maloletú Z. preukázateľne došlo k zmene pomerov, a to tak u maloletej Z. ako aj na strane jej rodičov. U matky došlo k zvýšeniu mesačného príjmu zo sumy 203,- eur na sumu 624,- eur + 149,- eur (spolu 773,- eur). U otca došlo k zvýšeniu mesačného príjmu zo sumy 976,18 eur na sumu 1.242,16 eur.

15. U maloletej Z. náklady na výživu oproti predchádzajúcej úprave výživného vzrástli, keď je maloletá o 5 rokov staršia a začala navštevovať základnú školu. Je len logické, bez toho, aby toto bolo potrebné preukazovať, že s vekom maloletých detí a začatím školskej dochádzky rastú náklady na ich stravu, ošatenie i školské pomôcky. Tak je tomu nepochybné i v prípade maloletej Z.. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že v konaní o určenie vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa nie je dobre možné do najmenších podrobností vyčíslovať a preukazovať náklady na výživu maloletého dieťaťa spôsobom, akým sa o to pokúsila matka maloletej, resp. požaduje otec maloletej - teda predkladaním a skúmaním

pokladničných blokov z nákupov potravín. Ak nemá maloleté dieťa osobitné odôvodnené nároky na výživu /napríklad z dôvodu zdravotného stavu, pre ktorý sa musel stravovací režim upraviť/ postačuje, ak vo veci konajúci súd prihliada pri svojom rozhodovaní na skutočnosť, že náklady na výživu maloletého dieťa zahŕňajú nevyhnutne aj náklady na jeho stravovanie, pričom na ich výšku možno v zásade usudzovať napríklad podľa štatistických údajov /v roku 2017 boli výdavky za potraviny a nealkoholické nápoje nezamestnaného člena v domácnosti ekonomicky aktívnej osoby odhadované na asi 44,- eur mesačne - publikácia Štatistického úradu Slovenskej republiky Príjmy, výdavky súkromných domácností SR za rok 2017 (simulované údaje) zverejnená na webovej stránke menovaného úradu/.

16. Je zrejmé, že zmena pomerov na strane maloletej Z. vyžaduje zvýšené náklady na jej výživu, ktoré nemôže v celom rozsahu kryť matka maloletej, hoci aj jej samej príjem vzrástol. Je zákonnou povinnosťou otca maloletej Z., aby sa na krytí nákladov na výživu maloletej podieľal aj on a to navýšením výživného, ktoré je povinný na ňu platiť. Podľa odvolacieho súdu však nie je dôvodné, aby vyživovacia povinnosť otca bola zvýšená v takej miere ako o tom rozhodol v napadnutom rozsudku súd prvej inštancie /z doterajších 200,- eur mesačne na 300,- eur mesačne vrátane tvorby úspor/. Posúdením všetkých preukázaných skutočností dospel odvolací súd k záveru, že zistená zmena pomerov tak na strane maloletej ako aj na strane jej rodičov /okrem pomerov otca, ktorému sa určuje rozsah vyživovacej povinnosti je potrebné prihliadnuť aj na pomery matky ako osoby tiež povinnej výživným na maloletú Z./ odôvodňuje zvýšenie výživného na maloletú Z. na sumu 230,- eur mesačne. Takúto sumu výživného považuje odvolací súd za zodpovedajúcu zmeneným pomerom na strane rodičov maloletého dieťaťa. Zohľadňuje nárast príjmov otca ale aj nárast príjmov matky, ktorá má rovnako ako otec možnosť a povinnosť zo zvýšeného príjmu uhrádzať zvýšené /oproti predchádzajúcemu stavu/ náklady na výživu maloletej Z. ako aj skutočnosť, že na strane maloletej Z. nebola v konaní preukázaná potreba zvýšených výdavkov na uspokojovanie jej odôvodnených potrieb oproti iným deťom v jej veku. Na strane otca maloletej Z. je nutné podľa odvolacieho súdu prihliadnuť aj na rozsah času, ktorý bol otcovi stanovený súdom pre styk s maloletou Z.. Súdom určený styk na 10 dní v mesiaci v bežnom roku pri odlišnom bydlisku otca a maloletej a pri skutočnosti, že preberanie a odovzdávanie maloletej Z. je podľa rozhodnutia súdu vždy povinnosťou otca, sa nepochybne odráža vo výdavkoch otca, ktoré tento musí nevyhnutne vynakladať a ktoré je nutné mať na zreteli. Jedna cesta z Trenčína do Nového Mesta nad Váhom a späť predstavuje asi 50 km, čo pri súdom určenom styku otca s maloletou Z. /8 dní v mesiaci, ak 2 soboty a 2 nedele v nepárnom týždni v mesiaci, kedy maloletá u otca prespáva rátame za 2 dni/ je 400 km mesačne, a to len za podmienky, že otec čas, ktorý mu je určený na styk s maloletou strávi v mieste jej bydliska v Novom Meste nad Váhom, čo však vôbec nie je jeho povinnosťou. Je očividné, že realizácia styku otca s maloletou Z. si tak vyžaduje zo strany otca finančné prostriedky, ktoré je nutné mať na zreteli pri určovaní rozsahu jeho vyživovacej povinnosti na maloletú Z..

17. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloletú Z. podľa § 388 CSP zmenil tak, že otcovi s účinnosťou od 10.12.2018 zvýšil vyživovaciu povinnosť k maloletej Z. zo sumy 200,- eur mesačne na sumu 230,- eur mesačne, ktorú je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky maloletej Z.. Pri takto spätnom zvýšení výživného otca vznikol otcovi nedoplatok na zameškanom zvýšenom výživnom za obdobie od 10.12.2018 do 30.11.2019 v celkovej sume 351,29 eur /pri splatnosti bežného výživného do 15. dňa v mesiaci vopred je v deň rozhodovania odvolacieho súdu splatné zvýšené výživné do 30.11.2019, teda celkovo ide o splatné sumy 30,- eur zvýšenia výživného mesačne za 22 dní decembra 2018 21,29 eur a za 11 mesiacov od 1/2019/ do 11/2019 vrátane 330,- eur, čo je spolu 351,29 eur/, ktorý nedoplatok je otec povinný zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky maloletej Z.. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/226/2013-32 zo dňa 17.04.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17CoP/66/2014-71 zo dňa 17.09.2014 v časti určeného výživného otca na maloletú Z..

18. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovoľaateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).